

**IMPLICAȚIILE CORUPȚIEI ȘI ALE CRIMEI ORGANIZATE
ASUPRA SISTEMULUI SOCIAL DIN PERSPECTIVA
SECURITĂȚII NAȚIONALE**

**IMPLICATIONS OF CORRUPTION AND ORGANIZED CRIME
ON SOCIAL SYSTEM FROM THE NATIONAL SECURITY
PERSPECTIVE**

Colonel (r) prof. univ. dr. Benone ANDRONIC*

Colonel (r) prof. univ. dr. Eugen SITEANU**

Rezumat: În noul mediu internațional al secolului XXI, securitatea națională, securitatea regională și securitatea globală (internațională) se bazează atât pe capacitatea de reacție, cât și pe cea de anticipare și de acțiune proactivă împotriva tuturor pericolelor și amenințărilor și pentru reducerea vulnerabilităților.

Lumea aceasta conflictuală este angrenată într-un proces dinamic și haotic de globalizare în care fiecare țară trebuie să înțeleagă tendințele principale de evoluție a securității și strategia prin care poate deveni parte activă a acestui proces complex pentru a-și asigura progresul și prosperitatea.

Combaterea corupției pentru a diminua riscurile la adresa securității naționale impune cu necesitate cunoașterea și evaluarea justă/științifică a proceselor (naționale) interne, a nivelului de coeziune socială și, desigur, a capacității de mobilizare publică în lupta împotriva corupției.

Cuvinte-cheie: globalizare; corupție; crimă organizată; control social; insecuritate socială; strategii de combatere a corupției.

Abstract: In the new international environment of the XXI century, national security, regional and global securities (International) is based on both responsiveness and on the anticipation and pro-active action against all dangers and threats and reduces vulnerabilities.

* Prof. univ. dr. membru al Academiei Oamenilor de Știință din România, președintele Asociației Absolvenților Universității Naționale de Apărare „Carol I”.

** Prof. univ. consultant al Universității Naționale de Apărare „Carol I”, membru corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România, membru supleant în Consiliul Director al Asociației Naționale a Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere „Alexandru Ioan Cuza”, vicepreședintele Asociației Absolvenților Universității Naționale de Apărare „Carol I”, membru în consiliul editorial și redactor al Revistei de Științe Militare.

This conflictual world is involved in a dynamic and chaotic globalization process in each every country must understand the main trends of development and security strategy that can become an active part of this complex process to ensure progress and prosperity.

Fighting corruption to mitigate the risks to national security imperative to know and fair assessment / scientific processes (national) internal level of social cohesion and of course, the ability to mobilize the public.

Keywords: globalization; corruption; organized crime; social control; social insecurity; strategies for corruption combating.

Amploarea și dezvoltarea corupției se reflectă în reacțiile populare și oficiale, în legislație și în percepția românilor și reprezintă o frână în afirmarea intereselor naționale ale României, deoarece fenomenul corupției este cu certitudine un risc major care afectează grav mediul social și, implicit, securitatea națională.

Diminuarea și controlul social al corupției, deși sunt elaborate strategii reactive și proactive ferme de continuare și de extindere a măsurilor legislative, de politică penală, administrative și judecătorești, precum și de cointeresare a cetățenilor care își aduc contribuția la combaterea acestui flagel, nu se poate face fără acțiuni ferme din partea organelor abilitate. Așadar, strategiile ar trebui să contribuie la eliminarea atitudinii pasive a românilor în așa fel încât corupția să nu mai fie un risc la adresa securității naționale și să nu mai aibă caracter generalizat și instituționalizat, care să afecteze principalele sectoare ale economiei naționale, administrației, justiției și vieții politice.

Pretutindeni, corupția este considerată un fenomen permanent în societatea umană, una dintre cele mai grave infracțiuni și amenințări la adresa statului de drept, democrației și drepturilor omului, o frână în dezvoltarea economică, un adevărat pericol la funcționarea normală a instituțiilor statului și care afectează principiile democratice ale unei societăți.

Comunitatea internațională a ajuns la concluzia că niciun stat nu este imun la flagelul corupției, care poate avea efecte subversive și distrugătoare asupra cetățenilor și a instituțiilor statului și în consecință a dezvoltat instrumente adecvate în scopul combaterii și prevenirii actelor de corupție atât în sectorul public, cât și în cel privat.

În orice țară, un număr mai mare sau mai mic de funcționari sunt corupți și lucrează în diferite locuri importante ale economiei naționale și ale instituțiilor statului și urmăresc mereu să obțină influența autorităților centrale sau locale. Ca urmare, corupția nu lasă neexplorate sectoarele de activitate din societate și o găsim începând din cele mai mici funcții și până la cele mai înalte funcții din stat. De aceea, în fiecare zi apar cazuri noi de corupție și pentru că nici justiția nu este ferită de corupție, procesele trenează și rar apar corupți condamnați.

În fostele țări socialiste, printre care și România, sunt instrumentate foarte multe dosare penale în care capetele de acuzare sunt reprezentate de corupție. După anul 1990, au apărut inegalitățile economiei capitaliste sub o formă original românească care au accentuat prăpastia între câștigarea cu orice mijloace a succesului economic (profitului cu orice preț) și mijloacele instituționale legitime, iar corupția a devenit un comportament ușor adaptabil la orice presiune socială și un mijloc facil de câștigare a unor beneficii economice fabuloase pe căi ilicite.

În originalul sistem capitalist românesc (denumit de unii politicieni „*capitalism de cumetrie*”) au apărut acele grupuri de interese economice, care au început să acapareze o mare parte din clasa politică și să exercite presiuni mari asupra politicienilor și a instituțiilor statului, amplificând corupția.

Deși corupția, în general, este privită ca fiind acel comportament ce încalcă îndatoririle funcționarilor publici și legile îndreptate împotriva promovării unor influențe specifice precum mita, nepotismul și deturnarea de fonduri, sociologii o consideră o stare de dezechilibru normativ și moral a comunităților ce trec printr-o criză și care perturbă puternic funcționarea relațiilor sociale atât la nivel instituțional, cât și interpersonal, determinând diminuarea prestigiului și autorității instituțiilor, inclusiv a celor ce au rol în prevenirea și în controlul unor persoane de decizie politică sau economică, legislativă, executivă, precum și în sfera administrației și justiției.

De asemenea, corupția mai este percepută ca o expresie a descompunerii morale, a degradării spirituale și ca un barometru al stării de normalitate și legalitate, respectiv al stării de anormalitate și ilegalitate a unei societăți cum este și cea românească.

În cei 24 de ani de democrație și de așa zisă economie de piață au apărut fenomene cu consecințe grave asupra securității naționale: extinderea și intensificarea corupției; slăbirea autorității statului; micșorarea nivelului de trai și extinderea sărăciei; pierderea încrederii cetățenilor în instituțiile statului și în valorile sociale; neadaptarea legislației la condițiile economice și sociale, precum și alterarea judecății morale.

Obiectivele crimei organizate afectează deosebit de grav securitatea națională întrucât rețelele crimei organizate acționează în secret, sistematic, tenace în vederea controlării și punerii la dispoziția acestor rețele, prin corupție, șantaj și violență, a actului/procesului decizional al statului (al instituțiilor statului). Crima organizată are următoarele trăsături principale:

- extinderea capacității de acțiune a grupului criminal și a capacității concurențiale ilegale și asigurării securității infractorilor în fața justiției și a grupărilor rivale de afaceri;
- specializarea rolurilor membrilor organizațiilor crimei organizate;
- ierarhizarea membrilor grupului/organizațiilor crimei organizate;
- respectarea strictă a normelor de comportament;

- orientarea activității grupurilor de crimă organizată spre obținerea de profit;
- oferirea ori producerea de produse/servicii ilicite specifice crimei organizate;
- participarea ilicită la luarea deciziilor politice, economice și financiare;
- participarea crimei organizate în afaceri legale;
- coruperea funcționarilor publici și demnitarilor.

Prin intermediul demnitarilor corupți se resping sau se adoptă decizii în favoarea crimei organizate și se asigură securitatea grupurilor criminale. Crima organizată și-a infiltrat și promovat oamenii în sindicate, partide politice și în instituțiile statului, ceea ce asigură condiții pentru instaurarea societății cleptocratice.⁵

Crima organizată funcționează în secret, obține ilicit un profit maxim și acumulează rapid plus valoarea; activitățile sale sunt organizate pe carteluri, care și-au împărțit teritoriile obținând avantajul monopolului.⁶ Crima organizată utilizează metode criminale și agresive în activitățile economice legale și ilicite.

Crima organizată reprezintă o mare amenințare pentru statul de drept, deoarece prin enorma ei putere financiară influențează negativ procesele democratice, câștigă în mare secret o influență tot mai mare în activitățile economice, sociale și politice și mai ales în justiție. În acest mod, crima organizată destabilizează atât viața politică și socială, cât și cea spirituală determinând progresiv distrugerea independenței justiției și credibilității demnitarilor, așa cum s-a întâmplat în Italia pe timpul magistratului Aldo Moro.

Crima organizată reprezintă o categorie distinctă de criminalitate și are asemănări cu altele (criminalitatea de grup, de recidivă și cea profesională), dar are legătură, în primul rând, cu săvârșirea infracțiunilor cu caracter transnațional pentru că activitatea infracțională a crimei organizate are caracter internațional prin utilizarea unor circuite regionale, continentale sau intercontinentale. Acest fenomen a apărut și s-a extins odată cu procesul globalizării consolidându-se prin intermediul IT&C, activităților economice, financiar-bancare și transporturilor.

Organizațiile criminale se bazează pe amenințare, șantaj și corupție, fiind organizate și conduse de către profesioniști ai crimei și ai corupției. În fiecare dintre aceste organizații există un corupător care se ocupă cu identificarea funcționarilor pretabili la corupție și are sarcina de a mitui, a șantaja, a intimida pe funcționarii din instituțiile economice, poliție, jandarmerie, justiție, guvern și Parlament. Dar organizațiile criminale mari, cum ar fi și cele transnaționale, nu au un singur corupător, ci mai mulți care sunt specializați pe diverse domenii de activitate (justiție, vamă, administrație, Parlament etc.), dar și pe zone geografice.

⁵ V. Dobrinou, *Corupția în dreptul penal român*, Editura Lumina Lex, București, 2001, pp. 6-7.

⁶ Jean Ziegler, *Seniorii Crimei – organizațiile secrete contra democrației*, Editura Antet, București, 1998, pp. 11-15.

Ca urmare, corupția poate fi definită ca ansamblul acelor activități desfășurate între două tabere/părți, iar una dintre ele oferă celeilalte, care are o funcție în stat/organizație internațională, continentală etc., un câștig/recompensă ilegală în schimbul unui avantaj reciproc.

Perioada de tranziție, care nu se mai termină și prin care trece România se caracterizează în special prin incapacitatea de a valorifica avantajele/posibilitățile economice, educaționale, culturale, demografice, sociale și informaționale ale sistemului capitalist din cauza înlocuirii concurenței capitaliste cu clientelismul politic, prin care se obține un loc preferențial pe piață, nu prin lupta de concurență liberă, ci prin sprijinul unui partid politic (în special cel aflat la conducere) sau al guvernului. De aceea, majoritatea populației îi percep pe cei care au inițiativă privată ca pe niște infractori. Aceasta se explică și prin faptul că oamenii cunosc mulți români care și-au construit vile, ba chiar palate, prin fraudă, prin legături cu interlopi, prin afaceri necurate. În plus, Fondul Monetar Internațional și Banca Mondială au subestimat echilibrul ce trebuia să se mențină între costul economic și cel social al reformei, ceea ce a avut efecte negative în domeniul politicii bugetare. Adică, deși prin sporirea fiscalității s-au suplimentat veniturile la buget, totuși acesta nu a asigurat o creștere suficientă a cheltuielilor pentru investiții și dezvoltare, ci a consumului social, ceea ce înseamnă că în loc să se producă o dezvoltare economică, au crescut cheltuielile de subvenții și de asistență socială.

De asemenea, în România, procesul de privatizare, aproximativ 20 de ani, a bătut pasul pe loc, apoi s-a dezvoltat haotic, iar cei care au condus acest proces s-au îmbogățit întrucât fie au avut venituri foarte mari, fie au luat comisioane fabuloase în schimbul vinderii întreprinderilor la prețuri derizorii, bineînțeles prejudiciind grav statul român.

Prin politica de fiscalitate ridicată s-a distrus mediul economic românesc, au dispărut multe întreprinderi care nu au rezistat la presiunea fiscală și s-a ajuns la economie subterană, la evaziune fiscală, corupție și contrabandă.

Globalizarea a adus omenirii pe lângă efectele benefice și unele nocive cum ar fi, de pildă, extinderea fără precedent a crimei organizate și a corupției și, în mod deosebit, a criminalității economico-financiare ce erodează/slăbesc sistemul economic și instituțiile statului de drept, profitând de incoerența sau chiar lipsa de legi, de eludarea legilor, de relațiile incorecte dintre sferele economice, administrative și politice și chiar de colaborarea defectuoasă dintre structurile ministerelor sau departamentelor menite să combată corupția și criminalitatea economico-financiară.

Corupția funcționarilor din structurile economice și administrative îngreunează accesul la investiții, afectează salariații, consumul, piețele, proprietatea, capitalul și activitatea de producție cu consecințe extrem de negative asupra dezvoltării și progresului societății și a bunăstării populației și, implicit, asupra securității naționale.

Corupția este omniprezentă, chiar și în cele mai dezvoltate țări, însă unele state sunt mai vulnerabile decât altele și sunt mai afectate de urmările devastatoare ale corupției și ale criminalității organizate care se extind rapid și se află în strânsă conexiune de cauzalitate cu dezvoltarea structurilor economico-sociale, în primul rând cu disfuncționalitățile și carențele acestora.

Odată cu schimbarea echilibrului puterii dintre state, puterea relativă a diferiților actori nonstatali – inclusiv companii, triburi, organizații religioase și chiar rețele de criminalitate – va continua să crească. Unele state ar putea fi preluate și conduse de rețele criminale.⁷

Combaterea corupției ar putea fi eficientă numai în timpul (perioada) redresării economice, politice și morale a societății, oricare ar fi aceasta, ca premisă de bază în asigurarea respectării legii de către toți cetățenii sau de către majoritatea lor. Numai astfel s-ar obține rezultate mai bune în micșorarea numărului de fapte criminale asupra proprietății, împotriva intereselor economico-financiare ale României și a intereselor legitime ale românilor.

Pe plan internațional, activitatea de combatere a corupției și a criminalității organizate a determinat elaborarea unei strategii globale care cuprinde măsuri economice, sociale, tehnico-organizatorice și legislative cu privire la toate sferile economico-sociale.

În țara noastră, în ultimii 10 ani, s-au elaborat norme legislative (inclusiv penale) prin care sunt incriminate activitățile din sfera criminalității economico-financiare organizate și actele de corupție și se permite ridicarea imediată a imunității unor oficiali din astfel de structuri, utilizarea mijloacelor tehnice de supraveghere și agravarea sancțiunilor pentru cetățenii depistați că săvârșesc acte de criminalitate economico-financiară asociate cu cele de corupție. Dar rezultatele n-au fost pe măsura așteptărilor și românii sunt sceptici în proporție de 90% în privința încrederii în justiție și în independența acesteia.

Totodată, s-au elaborat strategii pentru ocrotirea instituțiilor financiar-bancare, strategii care au ca obiective: pregătirea/instruirea în diverse domenii (tehnic, economico-financiar și juridic) a organizațiilor/organismelor destinate să lovească în criminalitatea economico-financiară, în vederea înțelegerii mai exacte a operațiunilor financiare, a dezvăluirii secretului bancar, a creșterii rolului instituțiilor financiare în sesizarea operațiunilor dubioase, a întăririi cooperării între bănci și organismele destinate combaterii corupției și criminalității economico-financiare.

Cu toate acestea, practica socială demonstrează că în ultimii ani au crescut exploziv corupția și criminalitatea organizată care merg mână în mână. Aceasta a generat un sentiment de insecuritate în rândul majorității cetățenilor, care se simt frustrați.

⁷ Teodor Frunzeti, Vladimir Zodian, *Lumea 2009. Enciclopedie politică și militară (Studii strategice și de securitate)*, Editura CTEA, București, 2009, p. 1050.

În consecință, din Strategia Națională Anticorupție (SNA) pe perioada 2001-2004 s-a impus eliminarea principalelor bariere din calea eficacității și eficienței combaterii corupției și elaborarea unei mai bune SNA 2005-2007 și apoi pe perioada 2008-2010. Strategia 2005-2007, elaborată de Ministerul Justiției, a avut printre obiective: prevenirea și combaterea corupției în mediul de afaceri, micșorarea numărului de organisme/structuri care au atribuții în combaterea corupției, întărirea integrității și a rezistenței la actele de corupție a sistemului judiciar, creșterea capacității de luptă împotriva corupției a Parchetului Național Anticorupție (Direcția Națională Anticorupție din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție).

În scopul realizării obiectivelor strategice amintite mai sus s-a întocmit un Plan de acțiune complex și coerent, care cuprindea printre altele implementarea tuturor instrumentelor anticorupție ale ONU, UE, Consiliul European, OECD etc., coordonate cu acțiunile instituțiilor statului român ce au atribuții în domeniul combaterii corupției. Se știe că Ministerul Public este pilonul principal (instituția principală) angajat(ă) în combaterea corupției și criminalității organizate, întrucât conform atribuțiilor sale are rolul de conducere și de coordonare a tuturor activităților de cercetare penală exercitată în vederea reprimării acestui flagel (fenomen infracțional). În combaterea corupției și în lupta împotriva criminalității organizate sunt angajate instituțiile statului care au atribuții în realizarea, protejarea și afirmarea intereselor fundamentale ale României.

Ministerul Public, în conformitate cu prevederile Legii nr. 39/2003 privind Combaterea Criminalității Organizate, primește informații referitoare la infracțiunile de mare corupție și criminalitate organizată de Poliția Română, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Direcția Națională Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază, Serviciul de Informații Externe, Serviciul Român de Informații și de la alte instituții ale statului. Pe baza informațiilor obținute de Ministerul Public, acesta o compară cu baza de date a parchetelor din alte cauze și efectuează analize strategice cu privire la componența grupurilor implicate în corupția înaltă și în comiterea de fapte ale criminalității organizate, precum și legăturile dintre acestea.

Analizele strategice cu privire la grupurile și la rețelele din România și cele transnaționale ajung și la procurori, dându-le posibilitatea să folosească informațiile și să le transforme în probe folosite în procesele penale. În cele mai complexe cauze de macrocriminalitate organizată și cu legături în mai multe sectoare se formează echipe complexe de lucru conduse de către procurorul respectiv, care cooperează și anumiți specialiști în finanțe, bănci și alte sectoare. În urma analizei efectuate, noi am ajuns la concluzia că în cazurile de crimă organizată și înaltă criminalitate și în marea majoritate a cazurilor cercetate penal,

o parte dintre profiturile realizate de organizațiile ce se ocupă cu traficul de droguri și de persoane, cu contrabandă etc., au fost utilizate pentru coruperea funcționarilor publici pentru obținerea protecției acestora.

Strategiile de luptă împotriva corupției trebuie să se bazeze, în primul rând, pe înfăptuirea reformelor economice, financiare și administrative menite să reducă din condițiile care favorizează corupția și, în al doilea rând, pe consolidarea instituțiilor de informare a publicului (presa, Parlamentul, instituțiile judiciare și agențiile de monitorizare) în legătură cu comportamentele corupte și costurile lor.

Aceste reforme trebuie efectuate și în domeniul economic prin restructurare, accelerarea procesului de privatizare legală (corectă), echilibrarea balanței de plăți, asigurarea stabilității monedei naționale, reducerea fenomenului speculei, inflației și șomajului, re tehnologizarea industriei, creșterea nivelului de trai al populației și eradicarea sărăciei extreme.

După anul 2000, mai mulți cercetători au scris, iar unii comentatori au afirmat la posturile de radio și TV că în economiile, aflate în tranziție prelungită, ale țărilor de Europa de est și chiar în unele state în curs de dezvoltare, fenomenul corupției a fost amplificat de liberalizarea pieței și de privatizările frauduloase.

De fapt, experiența a arătat că, în condițiile existenței unor instituții juridice insuficient de bine dezvoltate și fără experiență în domeniu, dacă reformele economice sunt greșit concepute și implementate necorespunzător, atunci ele stimulează corupția. Însă reformele bine gândite și aplicate judicios conduc la diminuarea corupției. Prin trecerea unui monopol public într-unul privat al unui număr foarte mic de persoane, prin învârteli obscure, sau chiar prin fraudă, nu se combate corupția. Normal și logic ar fi ca monopolul public să fie întâi demonopolizat și abia apoi privatizat printr-o licitație transparentă și nu trucată sau ilicită. Considerăm că ar trebui reduse drepturile de control discreționar al unor funcționari prin niște măsuri economice în scopul eliminării restricțiilor economice sau măcar diminuării acestora. Totodată, apreciem că reformele economice pot asigura stabilizarea macroeconomică și înlăturarea drepturilor voluntare de subvenționare sau acordare a unor credite avantajoase, iar prin privatizare corectă se depolitizează firmele de stat. De asemenea, consolidarea unei organizații economice (societăți) ce susține concurența și liberalizarea extinsă a pieței asigură diminuarea condițiilor care pot favoriza toleranța față de corupție.

Pentru combaterea corupției considerăm că doar reforma politicilor macroeconomice este insuficientă și mai trebuie realizată, pentru a crea un regim coerent, simplu și mai ales nediscreționar de impozite moderate, eliminarea scutirilor de taxe și aplicarea implacabilă a legii. În plus, se mai impune reformarea clasei politice și o reformă guvernamentală și bugetară care să creeze mecanisme transparente și viabile din punct de vedere financiar și reforma instituțională complexă cuprinzând și reforma vamală și juridică.

Așadar, combaterea corupției se poate face în orice stat, inclusiv în România, prin utilizarea unui ansamblu de strategii. Prin conferințe, seminarii și simpozioane se pot transmite informații de către parlamentari, funcționari publici și reprezentanți ai sectorului privat prin numeroase canale de transmitere către alți cetățeni, grupuri din societate, căci lupta împotriva corupției nu va avea succes fără sprijinul public. Când cetățenii de rând și reprezentanții firmelor/societăților comerciale consideră că este normal să dea mită pentru serviciile oferite de stat, este imperios necesară o schimbare urgentă de mentalitate.

Apreciind just că societatea civilă are un rol important într-un sistem de dezvoltare economico-socială unitară a societății românești, noi credem că statul și instituțiile acestuia nu-și pot desfășura activitățile în afara sprijinului acesteia. Cetățenii au interesul să se implice în lupta împotriva corupției întrucât cele mai multe fraude economico-financiare și de corupție se manifestă în guvern și în sectorul privat, iar societatea civilă este principala victimă. De aceea rolul ei este foarte important în interiorul unui sistem de dezvoltare a integrității naționale, societatea civilă dorind și putându-se implica cu mai multă hotărâre în combaterea corupției folosindu-se de experiența ONG-urilor, avocaților, contabililor, universitarilor și altor cetățeni. Prin urmare, strategia anticorupție trebuie să conducă la întărirea legăturilor dintre cetățeni, poliție, procuratură și justiție.

Instituțiile statului trebuie să protejeze cetățeanul de orice abuz, inclusiv de corupția cu care se confruntă zilnic românii. Această corupție omniprezentă micșorează încrederea cetățenilor în viabilitatea statului de drept. Uniunea Europeană a sesizat incapacitatea instituțiilor României de a combate fenomenul corupției, dar unii oameni politici români nu vor să recunoască acest fapt evident și dau dovadă de o condamabilă pasivitate negând-o.

Țara noastră are o birocrație excesivă și anacronică (se cer prea multe avizări, aprobări, autorizări etc.) ce generează constant rente ilicite pentru funcționari, ceea ce constituie un mare pericol al sistemului instituțional din România. După părerea noastră, dacă nu se elimină urgent aceste rente în instituțiile statului, se poate ajunge repede la un stat discreționar, fără reguli normale, fără proceduri europene, fără obiective strategice și fără sprijin social, adică la un stat care favorizează corupția și afectează grav eficiența și democrația, precum și securitatea națională.

În România se manifestă un deficit de democrație, deoarece instituțiile publice nu respectă interesele și protejarea drepturilor fiecărui cetățean, iar acest deficit de democrație se observă ușor în diverse domenii cum ar fi întârzierea descentralizării excesive, capacitatea scăzută de combatere a corupției și cooperarea dificilă dintre puterile statului.

Definind riscurile la adresa securității naționale, am constatat că, corupția și modalitățile de manifestare a acesteia, în context european și național, au implicații

majore asupra securității naționale. Iată de ce, în opinia noastră, pentru reducerea riscurilor la adresa securității naționale, în condițiile apartenenței României la NATO și la UE, se impune o luptă fără menajamente în combaterea acestui flagel social.

În ciuda intensificării intervențiilor statului, justiției și administrației în combaterea actelor de corupție, se observă o recrudescență a acestui fenomen în diferite sectoare ale vieții economice, sociale și politice. Se poate afirma, fără teama de a greși, că din cauza diversității formelor de manifestare, implicațiilor pe care le are și sferei de acțiune tot mai largi, corupția a îmbrăcat forma crimei organizate, generând o serie de consecințe negative și distructive asupra structurii și stabilității organizațiilor și instituțiilor sociale, provocând stări demoralizatoare și de insecuritate la nivelul comunităților și cetățenilor. Caracterul organizat, specializat și profesionalizat al fenomenului este conferit de apariția unei rețele formale și informale de organizații și indivizi care corup factorii de decizie de la cele mai înalte nivele ale politicului, legislativului, justiției și administrației. Ne asociem păreri cvasiunanime a teoreticienilor, a juriștilor și a experților în economie conform căreia, în prezent, corupția a atins dimensiuni periculoase pentru securitatea națională, iar economia subterană și crima organizată o amplifică prin sumele exorbitante pe care aceste forme criminale le manipulează pentru a-și asigura protecția.

Corupția este percepută de opinia publică, tot mai mult, ca un flagel periculos care subminează structurile de putere și de autoritate, înșelând așteptările cetățenilor cu privire la menținerea unui climat de echitate socială care să asigure șanse egale pentru fiecare, dar favorizând ascensiunea unor cliți și indivizi certați cu legea.

Cu toate că nu este întotdeauna percepută astfel de către oamenii politici, corupția este mult mai gravă și costisitoare din punctul de vedere al consecințelor economice și sociale, estimările recente dezvăluind un cost mult mai mare al acestui fenomen decât cel produs de întreaga clasă de infracțiuni contra proprietății.

Fenomenul corupției este clasificat diferit în funcție de nivelul la care se comit fapte într-o anumită țară (corupție stradală, corupție în afaceri și corupție instituționalizată). Primele două forme se încadrează în sfera corupției administrative (mita dată polițistului de la circulație, doctorului, funcționarului de la administrația financiară sau vameșului), iar ultima presupune implicarea în acte de corupție a persoanelor cu cele mai înalte funcții publice, care transformă „mita” în corupție „de stat”. Prin corupție instituționalizată se înțelege luarea unor decizii la nivel guvernamental sau politic sau adoptarea unor acte normative în favoarea intereselor particulare sau de grup. Evaluarea corupției instituționalizate se face cu ajutorul indicelui „state capturi” ce indică acapararea statului de către acest fenomen.

Corupția și crima organizată amenință pe toată lumea onestă, amplifică sărăcia, îngreunează dezvoltarea socială și economia, îngreunează oferta serviciilor publice de bază, subminează democrația și periclitează grav securitatea națională.

În locul unei competiții corecte, bazate pe preț, calitate și inovație, crima organizată și corupția determină apariția unui proces de mituire competitivă, ceea ce dăunează dezvoltării tuturor laturilor vieții economico-sociale. Considerând corupția și crima organizată două dintre cele mai mari bariere în calea dezvoltării, apare ca evidentă necesitatea combaterii acestora ca o prioritate pentru instituțiile guvernamentale, organizații neguvernamentale naționale și internaționale, pe baza unor programe complexe pentru stăvilirea acestor amenințări perfide.

BIBLIOGRAFIE

- BUJOR V., GUȚULEAC V., *Metodologia cunoașterii și clasificării grupărilor criminale*, Chișinău, 1998.
- DOBRINOIU V., *Corupția în dreptul penal român*, Editura Lumina Lex, București, 2001.
- FRUNZETI Teodor, ZODIAN Vladimir, *Lumea 2009. Enciclopedie politică și militară (Studii strategice și de securitate)*, Editura CTEA, București, 2009.
- GIUPANĂ Valentin, *Aspecte privind evoluția criminalității organizate transfrontaliere în condițiile globalizării*, în *Revista de Științe Militare*, nr. 2/2011.
- ZIEGLER Jean, *Seniorii crimei – organizațiile secrete contra democrației*, Editura Antet, București, 1998.
- [www. descoperă.ro](http://www.descoperă.ro)

